

[Økonomiministerens.]

lingsstillingen over for udlandet være meget udsat, da valutauroen satte ind. Det førte til et stærkt fald i Nationalbankens likvide reserver, og dette nødvendiggjorde øjeblikkelige modforholdsregler, en forhøjelse af diskontoen fra 7 til 9 pct., indførelse af visse valutarestriktioner for at imødegå kapitaludstrømningen, og samtidig blev der taget skridt til at styrke valutalikviditeten.

Diskontoforhøjelsen og begrænsningen af adgangen til at fremskynde afdrag på gæld til udlandet og til at forudbetale import vil bidrage til, at kapitalbevægelserne mellem Danmark og udlandet normaliseres. Disse foranstaltninger er klart af midlertidig karakter. De tager udelukkende sigte på at imødegå det helt ekstraordinære pres på valutareserverne, vi har været ude for. Selv om de nu følges op af indgreb, der på lidt længere sigt vil bidrage til at skabe bedre løbende balance over for udlandet, er det dog åbenbart, at varigheden af de midlertidige indgreb i første række vil blive bestemt af den internationale valutaudvikling i de kommende uger og måneder.

De vanskeligheder, som de stramme internationale lånevilkår, den høje internationale rente, skaber for dansk økonomi, forsvinder næppe med det første. Det mest afgørende er dog, om det lykkes at stabilisere den europæiske valutasituation. Den tyske forbundsregerings kategoriske beslutning om at fastholde DM-kursen har foreløbig ført til en afspænding på det internationale valutamarked, men risikoen for ny uro er stadig til stede, og det videre forløb vil bl. a. bero på de foranstaltninger, som den tyske forbundsregering og forbundsbank træffer til at imødegå en ny spekulation på et senere tidspunkt i en opskrivning af marken. Det drejer sig både om mere kortfristede foranstaltninger til udligning af de voldsomme valutabevægelser mellem landene og om foranstaltninger, som mere langsigtet kan bidrage til at formindske det store tyske betalingsbalanceoverskud. Det er derfor af væsentlig betydning, at der sammen med gennemførelsen af foranstaltninger til imødegåelse af ekstraordinære valutatab er opnået en væsentlig styrkelse af Nationalbankens valutalikviditet. Der er skaffet kreditfaciliteter gennem det internationale valutasarbejde, der har fundet omlægning

sted af eksisterende internationale reserver, så de er blevet fuldt likvide. Der er nu sluttet aftale om optagelse af et stort statslån i Tyskland, der indgår til styrkelse af valutastillingen. I alt er Nationalbankens likvide beholdninger og uudnyttede kreditmuligheder blevet styrket med et par milliarder kr., hvad der stort set svarer til valutatabet siden årsskiftet.

Selve Nationalbankens, i modsætning til hele samfundets, valutariske likviditet tænkes derudover yderligere styrket ved en ændring af deponeringsordningen for banker, som vil bidrage til, at en betydelig del af den valuta, som i det sidste års tid er strømmet fra Nationalbanken til de private banker, bliver kanaliseret tilbage til Nationalbanken.

Disse forskellige forholdsregler har haft det sigte at klare de akutte problemer omkring valutakviditeten. Men forløbet i de sidste uger har samtidig på dramatisk vis understreget, hvor vigtigt det er, at vi målbevidst arbejder henimod en reduktion af det betydelige løbende underskud på betalingsbalancen. De ydre betingelser herfor er i mange henseender gunstige i 1969. Den økonomiske udvikling i industrilandene er præget af en kraftig højkonjunktur, og det giver gode afsætningsmuligheder for dansk eksport, især selvfølgelig industrieksporten. Den faktiske stigning i industrieksporten i de første 3 måneder af året viser da også et særdeles opmuntrende billede; det samme gælder de oplysninger, der foreligger om tilgangen af eksportordre til industrien. Disse perspektiver tilsiger, at vi må søge at undgå, at eksportindustriens udvikling bliver hæmmet af mangel på arbejdskraft eller opgang i omkostningsniveauet. Om det kan lykkes, beror i væsentlig grad på styrken af den indenlandske efterspørgsel. Dermed er jeg fremme ved det andet af de 3 hovedproblemer, som jeg nævnte til indledning.

Allerede i den økonomiske årsoversigt, der kom i de første dage af marts, fremhævedes risikoen for, at det opsving i den indre aktivitet, der satte ind i slutningen af 1968, kunne blive for stærkt. Men der knyttede sig på det tidspunkt endnu en vis usikkerhed til vurderingen af, hvor hurtigt dette opsving ville gøre sig gældende. Senere er advarslen mod udviklingen af et uønsket pres i den indre økonomi blevet yderligere